

REPUBLIKA MAKEDONIJA
DR@AVEN ZAVOD ZA STATISTIKA

POPI S NA ZEMJODELSTVOTO VO
REPUBLIKA MAKEDONIJA, 2007

METODOLOGIJA ZA POPI I UVawe na
INDIVIDUALNI TE ZEMJODELSKI STOPANSTVA

Skopje, 2007 godina

Sodr` i na

VOVED	5
I. OSNOVNI KARAKTERI STI KI I ORGANI ZACI JA NA POPI SOT	6
Osnovni karakteri sti ki na Popi sot	6
Oddel ni poi mi koi se upotrebuvaat vo ova Metodol ogi ja	6
Organici zaci ja na Popi sot, organi i tel a i ni vni obvrski	7
II. ORGANI , STRU^NI TELA I U^ESNI CI ZA PODGOTOVKA, ORGANI ZACI JA I SPROVEDUVAWE NA POPI SOT I POSTPOPI SNOTO I STRA@UVAWE	7
III. EDI NI CI KOI SE POPI [UVAAT	9
Indi vi dual ni zemjodelski stopanstva	9
Doma}i nstva koi poseduvaat { uma	9
Doma}i nstva koi poseduvaat ri bni k	9
IV. KRI TI ^EN MOMENT NA POPI SOT, VREME, NA^I N, JAZI K NA POPI [UVACHE I INSTRUMENTI ZA PRI BI RAWE NA PODATOCI TE	10
Kri ti -en moment	10
Vreme na popi { uvache	10
Jazi k na popi { uvache	10
Popi sni obrasci	10
V. STATI STI ^KA KONTROLA NA OPFATOT I KVALITETOT NA PODATOCI TE OD POPI SOT I ZA[TI TA NA PODATOCI TE OD POPI SOT	11
VI. POI MI I BELEZI KOI SE PREDMET NA POPI SOT	12
1. KONTROLNI KK-1	12
2. PRA[ALNI K ZEM.P.1	12
3. PODATOCI ZA STOPANSTVOTO	13
4. KORISTENO ZEMJODELSKO ZEMJI [TE NA STOPANSTVOTO	13
5. VKUPEN BROJ NA ODVOENI DELOVI NA KORISTENO ZEMJI [TE	13
6. KORISTENI ORANI CI I BAV^I	14
7. KU]NI GRADI NI	14
8. OVO[TARNI CI , VKUPNO	14
9. LOZJA, VKUPNO	14
10. LI VADI	14
11. PASI [TA	14
12. RASADNI CI , VKUPNO	14
13. [UMSKO ZEMJI [TE	14
14. DRUGO ZEMJI [TE	15
15. VKUPNO ZEMJI [TE SO KOE RASPOLAGA STOPANSTVOTO	15
16. KORISTENI ORANI CI , BAV^I I KU]NI GRADI NI	15
17. ZELEN^UK, CVE]E I UKRASNI RASTENI JA	15
18. ME\UPOSEVI , POTPOSEVI I DOPOLNI TELNI POSEVI NA ORANI CI TE I BAV^I TE	15
19. OVO[TARNI CI	16
20. LOZJA	16
21. DOBI TOK PO VI DOVI I PO KATEGORI I	16

OBJEKTI NA STOPANSTVOTO	17
22. OBJEKTI ZA SMESTUVAWE NA DOBI TOK I @I VI NA	18
23. OBJEKTI ZA SMESTUVAWE NA ORGANSKOTO \UBRI VO	18
24. DRUGI OBJEKTI NA STOPANSTVOTO	18
25. \UBREWE	18
26. ZA[TI TA NA RASTENI JATA	19
27. MEHANI ZACI JA I OPREMA NA STOPANSTVOTO	19
28. ZEMJODELSKI USLUGI	19
29. PRERABOTKA NA ZEMJODELSKI PROI ZVODI	20
30. NAVODNUVANI POVR[I NI	20
31. NAJ^EST NA^I N NA NAVODNUVAWE	20
32. NAJ^ESTI I ZVORI NA VODA ZA NAVODNUVAWE	20
33. POVR[I NI POD [UMA	21
34. SE^A VO I VON [UMA	21
35. PO[UMUVVAWE	21
36. RASADNI CI	21
37. OPREMA	21
38. POVR[I NA NA RI BNI KOT	22
39. KAPACI TET NA RI BNI KOT	22
40. ^LENOVI NA DOMA] I NSTVOTO/ATA I RABOTNA SI LA	22
41. SEZONSKI ANGA@I RANI LI CA NA STOPANSTVOTO KOI NE SE ^LENOVI NA DOMA] I NSTVOTO/ATA	23
42. STEKNATO ZEMJODELSKO ZNAEWE NA NOSI TELOT NA STOPANSTVOTO	23
43. EVI DENCI JA NA PRI HODI I RASHODI	23
44. KORI STEWE NA PERSONALEN KOMPJUTER ZA POTREBI TE NA STOPANSTVOTO	23
45. POTRO[UVA^KA NA ENERGETI VO STOPANSTVOTO	24
46. DOPOLNI TELNI AKTI VNOSTI NA STOPANSTVOTO	24

Vrz osnova na ~l en 11 stav 1 to~ka 1 od Zakonot za Popi s na zemjodel stvoto vo Republi ka Makedoni ja, 2007 godi na ("SI u` ben vesni k na Republi ka Makedoni ja" br.39/06 i 113/06), a so cel obezbeduvawe edi nstveni pri nci pi za organi zi rawe na popi { uvaweto i edi nstvena pri mena na metodol ogi jata pri popi { uvaweto, di rektorot na Dr` avni ot zavod za stati sti ka propi { uva

METODOLOGI JA ZA POPI [UVAAWE NA I NDI VI DUALNI TE ZEMJODELSKI STOPANSTVA

VOVED

Popi sot na zemjodel stvoto kako i Popi sot na nasel eni eto, doma}i nstvata i stanovi te pretstavuva masovna, sl o` ena i skapa stati sti -ka akti vnost. Na teritorijata na Republi ka Makedoni ja, po Vtorata svetska vojna se sprovedeni 2 popi sa na zemjodel stvoto, vo 1960 i vo 1969 godi na. I ndi vi dual ni te zemjodelski stopanstva, so opredel en broj na bel ezi , bea opf ateni so popi si te na nasel eni eto koi bea sprovedeni vo 1991, 1994 i 2002 godi na.

Popi sot na zemjodel stvoto (vo natamo{ ni ot tekst: Popi s) pretstavuva proces na pri bi rawe, obrabotka, ocena, anal i za i di semi naci ja na podatoci te za sostojbata vo zemjodel stvoto vo Republi ka Makedoni ja

Osnovna cel na Popi sot e da se obezbedat to~ni , seopfatni i me|unarodno sporedi i vi podatoci za brojot na i ndi vi dual ni te zemjodelski stopanstva, vukupni ot kori sten zemji { en fond za zemjodel stvo, ri barstvo i { umarstvo, dobi to~ni ot fond po vi dovi i po kategori i , zemjodel skata mehani zaci ja i oprema, agrotehni -ki te merki spored vi dot i povr{ i nata na zemji { te na koja se pri menuaat i sl .

Agregi rani te (zbi rni) podatoci , dobi eni od podatoci te sobrani so Popi sot, osven za stati sti -ki cel i }e se kori stat i za makroekonomski plani rawa, odnosno za i zrabitka na razvojni programi na pol eto na zemjodel stvoto i rural ni ot razvoj i za nau~ni i drugi i stra` uvawa. I ndi vi dual ni te podatoci od Popi sot }e se kori stat i za vospostavuvawe i vodewe na stati sti -ki regi stri vo Dr` avni ot zavod za stati sti ka.

Popi sot go organi zi ra i sproveduva Dr` avni ot zavod za stati sti ka vo sorabotka so stru~ni tel a i drugi u-esni ci utvrdeni vo ~l en 18 od Zakonot za Popi s na zemjodel stvoto vo Republi ka Makedoni ja, 2007 godi na (vo natamo{ ni ot tekst: Zakon za Popi s).

Sodr` i nata na defini ci i te i standardi te koi }e se upotrebuvaat vo negovoto sproveduvawe se vo soglasnost so va` e-ki te propi si vo Republi ka Makedoni ja i preporaki te na EUROSTAT¹⁾, odnosno "Preporaki te za Popi s na zemjodel stvoto, 2000" na FAO²⁾.

Vo soglasnost so ~l en 4 od Zakonot za Popi s na zemjodel stvoto vo Republi ka Makedoni ja, 2007 godi na ("SI u` ben vesni k na Republi ka Makedoni ja" br.39/06 i 113/06), Popi sot }e se sprovede vo peri odot 01-15.06.2007 godi na.

Popi sot e organi zi ran spored konceptot na cel osen opf at ("od vrata do vrata") { to zna~i deka za vreme na Popi sot }e bi dat poseteni i evi denti rani si te doma}i nstva na teritorijata na Republi ka Makedoni ja so cel da se i denti f i kuvaat i opf atat edi ni ci te na Popi sot. I denti f i kuvaati te edi ni ci na Popi sot }e bi dat popi { ani od popi { uva-i po pat na i intervju.

Nema da se posetuvaat del ovni te objekti (ako tamu nema doma}i nstvo), di pl omatsko-konzul arni te pretstavnvi { tva i rel i gi ozni te objekti .

Predvi deno e so Popi sot da se opf atat i doma}i nstvata na rasel eni te l i ca koi vo kri ti ~ni ot moment }e se zateknat vo kol ekti vni te centri za smestuvawe na rasel eni te l i ca vo zemjata, kako i drugi doma}i nstva smesteni vo kol ekti vni ` i veal i { ta. Ni vnoto popi { uvawe }e go i zvr{ at l i ca vraboteni vo Dr` avni ot zavod za stati sti ka.

So Popi sot }e se opf atat i skl u~i vo i ndi vi dual ni te zemjodelski stopanstva, doma}i nstvata koi poseduvaat { uma i doma}i nstvata koi poseduvaat ri bni k na teritorijata na Republi ka Makedoni ja.

Postpopi snoto i stra` uvawe za stati sti -ka kontrol a na opf atot i kval i tetot na podatoci te od Popi sot }e se sprovede vo peri odot od 16 do 20 juni 2007 godi na.

Popi sot i Postpopi snoto i stra` uvawe }e se sprovedat spored sostojbata na 31 maj 2007 godi na i spored sostojbata vo peri od od edna godi na pred sproveduvaweto na Popi sot (od 1 juni 2006 do 31 maj 2007 godi na).

Dr` avni ot zavod za stati sti ka }e publ i kuva podatoci od Popi sot so odnapred predvi dena sodr` i na i di nami ka.

¹⁾ Statistical Office of the European Communities

²⁾ Food and Agriculture Organization of the United Nations

I. OSNOVNI KARAKTERI STI KI I ORGANI ZACI JA NA POPI SOT

OSNOVNI KARAKTERI STI KI NA POPI SOT

Popi sot na zemjodel stvoto, kako masovna akti vnost od koja treba da se dobi jat ednozna~ni podatoci , gi i ma sl edni te osnovni karakteri sti ki :

- I ndi vi dual no popi { uvawe { to podrazbi ra si te popi sni edi ni ci , def i ni rani kako predmet na Popi sot, i ndi vi dual no da se popi { uvaat, odnosno za si te ni v da se popol nuvaat i ndi vi dual ni pra{ al ni ci so podatoci po si te bel ezi , def i ni rani kako sodr` i na na Popi sot;

- Uni verzal nost - Popi sot ja opf a}a cel ata teri tori ja na zemjata i gi opf a}a si te popi sni edinici : i ndi vi dual ni te zemjodelski stopanstva, doma}i nstvata koi poseduvaat { uma i doma}i nstvata koi poseduvaat ri bni k;

- I stovremenost, odnosno popi { uvawe na si te popi sni edi ni ci vo i st, to-no def i ni ran peri od, a podatoci te se odnesuvaat za i st def i ni ran kri ti ~en moment/peri od;

- Popi sot se zasnova na edi nstvena metodologija i edi nstveni obrasci , t.e. na edi nstveni def i ni ci i i kl asi f i kaci i na edi ni ci te i ni vni te bel ezi , kako i na edi nstvena programska obrabotka na podatoci te i objavuvawe na rezul tati te;

- Za{ ti ta na podatoci te - pretstavuva zakonska obvrska na si te u~esni ci vo Popi sot da se gri ` at za doverl i vosta na sobrani te podatoci vo sogl asnost so va` e~ki te zakonski re{ eni ja;

- Raci onal nost vo si te f azi na Popi sot, od podgotovki te do objavuvaweto na rezul tati te. I meno, so najmal ku mo` no potro{ eni sredstva da se obezbedat kval i tetni podatoci so koi }e bi dat zadovol eni cel i te na Popi sot. Me|utoa, namal uvaweto na tro{ oci te ni koga{ nema da se vr{ i na smetka na kval i tetot na podatoci te.

ODDELNI POI MI KOI SE UPOTREBUVAAT VO OVAA METODOLOGI JA

1. "Doma}i nstvo" pretstavuva semejna i l i druga zaedni ca na l i ca koi }e i zjavat deka zaedno ` i veat i zaedni ~ki gi tro{ at svoi te pri hodi za podmi ruvawe na osnovni te ` i votni potrebi (domuvawe, i shrana i drugi), bez ogl ed dal i si te ~l enovi postojano se nao|aat vo mestoto kade { to e nasel eno doma}i nstvoto i l i nekoi od ni v opredel eno vreme prestojuvaat vo drugo nasel eno mesto, odnosno stranska dr` ava, zaradi rabota, { kol uvawe i l i od drugi pri ~i ni .

2. "Nosi tel na stopanstvoto" e l i ceto koe ekonomski e odgovorno za rabotata na stopanstvoto i na ~i e i me stopanstvoto funkci oni ra, odnosno l i ceto koe gi prezema ri zi ci te od raboteweto. Nosi tel ot mo` e da bi de sopstveni k na stopanstvoto, da go zeme pod zakup i da stopani suva so stopanstvoto na pokratok i l i na podol g peri od.

3. "I ndi vi dual no zemjodel sko stopanstvo" pretstavuva edi nstvena tehni ~ko-ekonomска edi ni ca, so edi nstvena uprava, koja proi zveduva zemjodelski proi zvodi .

4. "[uma" pretstavuva sekoha povr{ i na pogol ema od 500m²koja e obrasnata so { umskidrvja vo vi dovi nasadi i sl u` i za proi zvodstvo na { umski sortimenti i l i i ma za{ ti tna funkci ja i l i posebna namena.

5. "Ri bni k" pretstavuva ograni fen, zatvoren prostor, vo koj se odgl eduvaaat ri bi i koj mo` e po ` el ba da se pol ni so voda i da se prazni . Kako sostaven del na ri bni kot se smetaat i kanal i te so koi se doveduva i i spu{ ta vodata od ri bni kot.

6. "Zemjodel sko proi zvodstvo" pretstavuva odgl eduvawe na ni vski posevi , ovo{ je, posevi za seme, rasadni ci (bez rasadni ci za { umskidrvja), gradi narski posevi i cve}e (na otvoreno i pod za{ ti ten prostor), odgl eduvawe na dobi tok i proi zvodstvo na dobi to~ni proi zvodi .

7. "Zemji { en f ond" pretstavuva vukupna zemjodel ska povr{ i na koja po kategorii i na kori stewe se del i na: obrabotl i va povr{ i na (orani ci i bav{ i , ovo{ ni gradini , lozja i l i vadi), pasi { ta, bari , trsti ci i ri bni ci .

8. "Dobi tofen f ond" pretstavuva brojna sostojba na dobi tokot po kategorii i .

9. "Agrotehni f ki merki " pretstavuvaat merki koi fovekot gi pri menuva vo zemjodel skoto proi zvodstvo so cel da se obezbedat optimali uslovi za porast i razvi tok na rasteni jata.

10. "Objekti vo stopanstvoto" pretstavuvaat grade` ni konstrukci i od cvrst materijal koi sl u` at za smestuvawe na dobi tok, ` i vi na, organsko |ubri vo, zemjodelski proi zvodi , ma{ i ni i oprema i drugo.

11. "Ri barstvo" pretstavuva kori stewe, upravuvawe i za{ ti ta na ri bni ot f ond.

12. "[umarstvo" pretstavuva odgl eduvawe, kori stewe i za{ ti ta na { umi te i { umski te kul turi na povr{ i ni pod { uma i pogodni za { uma, kako i po{ umuvawe i rasadni fko proi zvodstvo.

13. "Zemjodel ska mehani zaci ja i oprema" pretstavuva kompl eks od ma{ i ni i al atki koi se kori stat za i zvr{ uvawe na agrotehni fki merki vo zemjodel stvoto.

14. "Popi sen krug" pretstavuva del od teri tori jata formi ran za potrebi te na Popi sot koj najfesto opf a}a od 20 do 100 doma}i nstva.

ORGANI ZACI JA NA POPI SOT, ORGANI I TELA I NI VNI OBVRSKI

Za uspe{ na real i zaci ja na Popi sot zna~ajno e da se obezbedi organi zaci ja na cel i ot proces i da se i zvr{ i pravi l na podel ba na rabotata me|u si te u~esni ci .

So ogl ed na toa deka Popi sot e stru~na akti vnost, si te u~esni ci zadol ` i tel no se obu~uvaat za metodol o{ ki te i organi zaci ski te aspekti .

Pri bi raweto na podatoci te vo Popi sot se real i zi ra so neposredno popi { uvawe od strana na popi { uva~i i zapi { uvawe na podatoci te vo pe~ateni obrasci . Popi sot se sproveduva na cel ata teri tori ja na Republi ka Makedoni ja, a za potrebi te na Popi sot teri tori jata na dr` avata e podel ena na 41 popi sen reon. Najmal teri tori jal en del od zemjata na koj se vr{ i popi { uvaweto e popi sni ot krug i sekoj popi { uva~ }e bi de zadol ` en da go vr{ i popi { uvaweto vo eden i i pove}e popi sni krugovi .

Rabotata na popi { uva~i te vo eden popi sen reon ja organi zi raat, nadgl eduvaat i davaat stru~ni preporaki dr` avni te i instruktori , so poddr{ ka na komi si i te za popi sni ot reon vo sogl asnost so ni vni te nadl e` nosti . Organji zaci jata i sl edeweto na rabotata na komi si i te za popi sni te reoni ja vr{ i Bi roto za Popi s pri Dr` avni ot zavod za stati sti ka.

Za kontrol a na kval i tetot i opf atot na podatoci te, po sproveduvaweto na Popi sot, vo 50 popi sni krugovi }e se sprovede Postpopi sno i stra` uvawe.

II. ORGANI , STRU^NI TELA I U^ESNI CI ZA PODGOTOVKA, ORGANI ZACI JA I SPROVEDUVAWE NA POPI SOT I POSTPOPI SNOTO I STRA@UVAWE

Popi sot go organi zi ra i sproveduva Dr` avni ot zavod za stati sti ka.

Pokraj Dr` avni ot zavod za stati sti ka, vo podgotovkata, organi zaci jata i sproveduvaweto na Popi sot i Postpopi snoto i stra` uvawe u~estvuvaat i :

- Upravni ot komi tet za razvoj na zemjodel ski te stati sti ki (vo natamo{ ni ot tekst: Upraven komi tet);
  - Sovetot za stati sti ka na Republi ka Makedoni ja;
  - Komi si i te za popi sni te reoni ;
  - Dr` avni te i instruktori ;
  - I nstruktori te za popi sni te reoni (vo natamo{ ni ot tekst: reonski i nstruktori);
  - Popi { uva~i te i
  - Drugi u~esni ci vo sogl asnost so odredbi te na Zakonot za Popi s.

OBVRSKI NA U^ESNI CI TE VO SPROVEDUVAWETO NA POPI SOT NA TEREN

Komi si jata za popi sni ot reon gi vr{ i sl edni te raboti :

• Vo popi sni ot reon u~estvuva vo i nf ormi raweto na nasel eni eto za zna~eweto na Popi sot i za pravata i dol ` nosti te na gra|ani te vo Popi sot;

- Dava mi sl ewe za i zbor na reonski i nstruktori i popi { uva~i te;

- Predl aga raspored na reonski te i nstruktori i popi { uva~i te;

• U~estvuva vo koordi ni raweto na rabotata na u~esni ci te vo Popi sot na podra~jeto na popi sni ot reon;

- Prezema i rasporeduva popi sen materijal na popi { uva~i te;

- Se gri ` i za pravi l na pri mena na metodol o{ ki te materijal i vo Popi sot;

- Prezema merki za navremeno opf a}awe na edi ni ci te na Popi sot;

• Go prezema i go kontrol i ra popi sni ot materijal od reonski te i nstruktori , zaedno so dr` avni te i nstruktori i

• Vr{ i i drugi raboti i zada~i vo vrska so Popi sot, vo sogl asnost so Upatstvoto za na~i not na rabota na komi si i te za popi sni te reoni .

Dr` avni te i nstruktori gi vr{ at sl edni ve raboti :

- U~estvuvaat vo podgotovki te i sproveduvaweto na i nstrukta` ni te sostanoci vo podra~jeto na popi sni ot reon;

- Vr{ at cel osen uvi d vo sproveduvaweto na Popi sot vo popi sni ot reon;

- I m davaat stru~ni tol kuvawa na u~esni ci te vo Popi sot za metodol o{ ki te materijal i i drugi te i nstrumenti vo Popi sot;

- Gi prenesuvaat stavovi te na Dr` avni ot zavod za stati sti ka po opredel eni pra{ awa od Popi sot i obezbeduvaat zapoznavawe na si te u~esni ci vo Popi sot i ni vna pri mena na terenot;

- Redovno i neposredno go sl edat sproveduvaweto na Popi sot;

- Ja sl edat rabotata na Komi si jata za popi sni ot reon i davaat stru~na pomo{ vo organi zaci jata i sproveduvaweto na Popi sot i neposredno uka` uvaat na nepravi l nosti te vo raboteweto;

- Sekojdnevno go i nf ormi raat Dr` avni ot zavod za stati sti ka za podgotovki te, tekot i sproveduvaweto na Popi sot i

- Vr{ at i drugi raboti i zada-i vo vrska so Popi sot, vo sogl asnost so Upatstvoto za na-i not na rabota na komi si i te za popi sni te reoni .

Reonski te i nstruktori gi vr{ at sl edni ve raboti :

- Pred otpo~nuvawe na Popi sot sproveduvaat i nstrukta` i na popi { uva-i te;

- Neposredno go sl edat popi { uvaweto { to go vr{ at popi { uva-i te i ja koordi ni raat i organi zi raat ni vnata rabota vo popi sni te krugovi za koi se zadol ` eni ;

- I m davaat stru~na pomo{ na popi { uva-i te pri i zvr{ uvaweto na Popi sot;

- Rabotat vo sogl asnost so "Upatstvoto za popi { uvawe na i ndi vi dual ni zemjodel ski stopanstva" i za svojata rabota, tekot na popi { uvaweto i drugi te akti vnosti vo vrska so Popi sot, tekovno ja i nf ormi raat Komi si jata za popi sni ot reon i dr` avni ot i nstruktor za Popi sot vo popi sni te krugovi za koi se zadol ` eni ;

- Go kontrol i raat kval i tetot i opf atot na popi sni ot materijal .

Popi { uva-i te gi vr{ at sl edni ve raboti :

- Vr{ at neposredno popi { uvawe na terenot i se obvrzani da gi popol nuvaat popi sni te obrasci vo sogl asnost so "Upatstvoto za popi { uvawe na i ndi vi dual ni te zemjodel ski stopanstva", podgotveno od Dr` avni ot zavod za stati sti ka;

- Pri sproveduvaweto na Popi sot se dol ` ni da gi pri menuaat i nstrukci i te i upatstvata na reonski te i nstruktori , dr` avni te i nstruktori i Komi si jata za popi sni ot reon.

Li cata za vr{ ewe na admi ni strati vno-tehni ~ki raboti ja vr{ at sl ednata rabota:

- Vr{ at admi ni strati vno-tehni ~ki i drugi raboti vo f azi te na podgotovka i sproveduvawe na Popi sot.

Obvrski te na u~esni ci te vo sproveduvaweto na Popi sot na teren se utvrdeni so Zakonot za Popi s (~len 18, 19, 21, 22 i 23).

III. EDI NI CI KOI SE POPI [UVAAT

So Popi sot }e se opf atat sl edni te edi ni ci :

- I ndi vi dual ni zemjodel ski stopanstva
- Doma}i nstva koi poseduvaat { uma
- Doma}i nstva koi poseduvaat ri bni k

I NDI VI DUALNI ZEMJODELSKI STOPANSTVA

I ndi vi dual ni te zemjodel ski stopanstva pretstavuvaat edi ni ci koi se popi { uvaat dokol ku gi i spol nuvaat sl edni te usl ovi :

- kori stat 1000 m² i l i pove}e zemjodel ska povr{ i na i l i ,
- kori stat pomal ku od 1000 m² i l i voop{ to ne kori stat zemjodel sko zemji { te, no poseduvaat odreden mi ni mal en broj na dobi tok, ` i vi na i l i p~el ni semejstva i toa:

- 1 krava i 1 tel e, i l i
- 1 krava i 1 june, i l i
- 1 krava i dve porasnati grla si ten dobi tok, i l i
- 5 porasnati ovci i l i kozi , i l i
- 3 porasnati svi wi , i l i
- 4 porasnati ovci i l i kozi i svi wi zaedno, i l i
- 50 broja porasnata ` i vi na, i l i
- 20 p~el ni semejstva.

Po i skl u~ok, }e se opf atat i doma}i nstvata koi i maat zemjodel sko proi zvodstvo, no ne gi i spol nuvaat usl ovi te za i ndi vi dual no zemjodel sko stopanstvo, dokol ku zemjodel skoto proi zvodstvo e edi nstven i zvor na pri hod za ti e doma}i nstva.

DOMA] I NSTVA KOI POSEDUVAAT [UMA

So Popi sot }e se opf atat si te doma}i nstva koi poseduvaat { uma.

Pod { uma se podrazbi ra sekoja povr{ i na pogol ema od 500 m² koja e obrasnata so { umski drvja vo vi dovi nasadi i sl u` i za proi zvodstvo na { umski sorti menti i l i i ma za{ ti tna funkci ja i l i posebna namena.

DOMA] I NSTVA KOI POSEDUVAAT RI BNI K

So Popi sot }e se opf atat si te doma}i nstva koi poseduvaat ri bni k.

Ri bni k pretstavuva ograni feni, zatvoren prostor, vo koj se odgl eduvaat ri bi i koj mo` e, po ` el ba, da se pol ni so voda i da se prazni . Kako sostaven del na ri bni kot se smetaat i kanal i te so koi se doveduva i i spu{ ta vodata od ri bni kot.

So Popi sot nema da se popi { at oni e doma}i nstva koi ne gi i spol nuvaat usl ovi te dadeni vo def i ni ci i te za i ndi vi dual no zemjodel sko stopanstvo, doma}i nstvo koe poseduva { uma i doma}i nstvo koe poseduva ri bni k, kako i si te doma}i nstva koi poseduvaat zemji { te, no ne go kori stat i l i cel osno go i znajmuvaat na drugi doma}i nstva.

IV. KRI TI ^EN MOMENT NA POPI SOT, VREME, NA^I N, JAZI K NA POPI [UVAYWE I I NSTRUMENTI ZA PRI BI RAWE NA PODATOCI TE

KRI TI ^EN MOMENT

Sostojbata na odredena pojava vo odreden vremenski presek vo stati sti kata se narekuva "kri ti ~en moment na Popi sot".

Kri ti ~en moment na Popi sot na zemjodel stvoto e 31 maj 2007 godi na.

Za odredeni praf awa podatoci te se pri bi raat za peri od od edna godi na pred Popi sot, odnosno od 1 juni 2006 do 31 maj 2007 godi na.

Si te promeni nastanati po kri ti ~ni ot moment, ne se vnesuvaat vo popi sni te obrasci .

VREME NA POPI [UVAYWE

Popi { uvaweto }e zapo~ne na 1 juni 2007 godi na, vo 8 ~asot nautro, a }e zavr{ i na 15 juni 2007 godi na, vo 20 ~asot, i stovremeno na cel ata teri tori ja na Republ i ka Makedoni ja.

JAZI K NA POPI [UVAYWE

Popi { uva{ot e dol ` en da gi i nf ormi ra l i cata koi se popi { uvaat deka i maat pravo na sl obodno i zbi rawe na popi { uvawe na sl u` beni ot makedonski jazi k i na negovoto ki ri l sko pi smo i l i na drug sl u` ben jazi k i na negovoto pi smo { to go zboruvaat najmal ku 20% od gra|ani te na Republ i ka Makedoni ja ; na sl u` ben makedonski jazi k i na negovoto ki ri l sko pi smo i na jazi kot i pi smoto koj i sto taka e sl u` ben, a go kori stat najmal ku 20% od gra|ani te na edi ni ci te na l okal nata samouprava; kako i na sl u` ben makedonski jazi k i na negovoto ki ri l sko pi smo i na jazi kot i pi smoto na zaedni cata na koja pri pa|aat l i cata koi se popi { uvaat (turski , vl a{ ki , srpski , romski i bo{ wa{ki).

Popi { uvaweto se sproveduva na sl u` ben makedonski jazi k i na negovoto ki ri l sko pi smo.

Vo sl u{ai te kade { to po barawe na l i ceto koe se popi { uva, popi { uvaweto se sproveduva na jazi kot na pri padni ci te na zaedni ci te (al banski , turski , vl a{ ki , srpski , romski i bo{ wa{ki jazi k) se popol nuva obrazec otpe~aten na makedonski jazi k i na negovoto ki ri l sko pi smo i na jazi kot i pi smoto { to go odbral o l i ceto.

Podatoci za praf awata vo popi sni te obrasci treba da se baraat od l i ceto koe e nosi tel na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo, odnosno od sopstveni kot na { umata i l i ri bni kot i l i od nosi tel ot na doma}instvoto.

Vo otsustvo na nosi tel ot na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo, sopstveni kot na { umata i l i ri bni kot i l i nosi tel ot na doma}instvoto, podatoci te gi dava pol nol eten ~l en komu podatoci te mu se najmnogu poznati .

Potreben dokument pri popi { uvaweto e dokument za l i ~na i denti f i kaci ja na l i ceto i l i drug dokument od koj mo` e da se prezeme EMBG. Ako ne se raspol aga so ni kakov dokument za i denti f i kaci ja, toga{ se vnesuvaat podatoci za datum na ra|awe na l i ceto.

POPI SNI OBRASCI

Za pri bi rawe na podatoci te vo Popi sot }e se kori stat sl edni te popi sni obrasci :

• Obrazec ZEM.P.1 (Pra{ al ni k za i ndi vi dual ni zemjodel ski stopanstva) - se popol nuva za sekoe i ndi vi dual no zemjodel sko stopanstvo, kako i za doma}instvo koe poseduva { uma i l i ri bni k;

• Obrazec K-1 (Kontrol ni k) - sl u` i za evi denti rawe na si te poseteni doma}instva i edi ni ci vo popi sni ot krug i za podgotovka na pregl ed na prvi te rezul tati za brojot na evi denti rani te doma}instva i popi { ani te i ndi vi dual ni zemjodel ski stopanstva, doma}instva koi poseduvaat { uma i doma}instva koi poseduvaat ri bni k.

Popol nuvaweto na obrasci te se vr{ i i skl u~i vo so hemi ski mol i v vo si na boja.

V. STATI STI ^KA KONTROLA NA OPFATOT I KVALI TETOT NA PODATOCI TE OD POPI SOT I ZA[TI TA NA PODATOCI TE OD POPI SOT

Neposredno po zavr{ enoto popi { uvawe, vo peri odot od 16 juni do 20 juni 2007 godi na }e se sprovede Postpopi sno i stra` uvawe za stati sti -ka kontrol a na opf atot i kval i tetot na podatoci te od Popi sot (vo natamo{ ni ot tekst: Postpopi sno i stra` uvawe).

Stati sti -kata kontrol a }e se sprovede vo sl u~ajno i zbrani popi sni krugovi i op{ ti ni pri { to }e se i zvr{ i povtorno popi { uvawe na pri merok od 50 popi sni krugovi { to pretstavuva okol u 2% od vkupni ot broj na i ndi vi dual ni zemjodel ski stopanstva spored Popi sot 2002, so posebno Upatstvo, na posebni obrasci , so pomal broj na bel ezi .

Postpopi snoto i stra` uvawe }e se sprovede vo sl u~ajno i zbrani popi sni krugovi i op{ ti ni , pri { to }e se i zvr{ i povtorno popi { uvawe na pri merok od 50 popi sni krugovi { to pretstavuva okol u 2% od vkupni ot broj na i ndi vi dual ni zemjodel ski stopanstva spored Popi sot 2002, so posebno Upatstvo, na posebni obrasci , so pomal broj na bel ezi .

Toa }e se sprovede od 16 do 20 juni 2007 godi na spored sostojbata na 31 maj 2007 godi na i spored sostojbata vo peri od od edna godi na pred sproveduvaweto na Popi sot (od 1 juni 2006 do 31 maj 2007 godi na).

Li ~ni te podatoci { to }e se pri berat so Popi sot pretstavuvaat doverl i vi podatoci i podl e` at na posebna za{ ti ta koja }e bi de obezbedena vo si te f azi na real i zaci jata na Popi sot (pri bi rawe, kontrol a, obrabotka i objavuvawe na podatoci te, a vo sogl asnost so odredbi te na Zakonot za Popi s na zemjodel stvoto, Zakonot za dr` avnata stati sti ka ("SI u` ben vesni k na RM" br.54/97) i Zakonot za za{ ti ta na l i ~ni te podatoci ("SI u` ben vesni k na RM" br.07/05).

Obvrski te vo odnos na po-i tuvaweto na odredbi te za za{ ti ta na l i ~ni te podatoci se odnesuvaat na si te l i ca koi po koj bi l o osnov u~estvuvaat vo Popi sot.

- Li ~ni te podatoci { to }e se pri berat so Popi sot i maat status na doverl i vi podatoci za{ ti teni so zakon i ti e mo` at da se kori stat samo za stati sti -ki cel i ;
- Li ~ni te podatoci pri brani so Popi sot nema da se kori stat za donesuvawe na kakvi bi l o od l uki vo vrska so l i ceto na koe se odnesuvaat;
- Objavuvaweto na rezul tati te od Popi sot }e bi de na na~i n koj }e onevozmo` i prepoznavawe na l i ceto na koe ti e se odnesuvaat;
- Vo tekot na Popi sot i potoa }e bi dat prezemeni propi { ani te organi zaci ono-tehni ~ki merki vo vrska so ~uvaweto i za{ ti tata na podatoci te od Popi sot.

Di rektorot na Dr` avni ot zavod za stati sti ka so pravi l ni k }e gi propi { e merki te i tehni ki te za za{ ti ta na podatoci te od Popi sot.

VI. POI MI I BELEZI KOI SE PREDMET NA POPI SOT

Di rektorot na Dr` avni ot zavod za statistička propis uva posebno Upatstvo za popisuvanje i nadi vi dualni te zemjodelski stopanstva. Generalni te principi za na-i not na popol nuvawe na obrasci te se prezenti rani vo ovaa Metodologija.

1. KONTROLNI K K-1

Kontrolni kot predstavuva obrazec za evidenti rawe na si te poseteni doma}i nstva i edini ci na Popi sot i za podgotovka na prvi te rezultati za popi sni ot krug.

Za sekoy popi sen krug se popol nuva po eden Kontrolni k.

Vo nego se evidenti raat podatoci te za nosi telot na doma}i nstvoto, odnosno nosi telot na i ndi vi dualni noto zemjodelsko stopanstvo, za toa dal i posetenoto doma}i nstvo poseduva i ndi vi dualni noto zemjodelsko stopanstvo, {uma i l i ri bni k i za toa kade se naloziat i ndi vi dualni te zemjodelski stopanstva.

Vo Kontrolni kot se zapi { uvaat adresi te na poseteni te edini ci spored mestoto na Popi sot i spored redosled edot na popi { uvaweto.

Prvi rezultati

Po sproveduvaweto na popi { uvaweto vo sekoy popi sen krug, se presmetuваат prvi rezultati za toj popi sen krug. Toa se podatoci { to se formiraat neposredno po zavr{ enoto popi { uvawe i obizvane se kontrolni rani spored cel osnata procedura za logi ~ka kontrola. Ti e se dobi vaat od Kontrolni kot (obrazecot K-1). Vo prvi te rezultati edini ci te se prika~ uvaat spored mestoto kade { to se naloziat edini ci cata:

Doma}i nstvata spored mestoto na Popi sot;

I ndi vi dualni te zemjodelski stopanstva spored mestoto na i ndi vi dualni te zemjodelski stopanstva;

Doma}i nstvata { to poseduvaat ri bni k i l i {uma spored mestoto na Popi sot.

2. PRAVALNI K ZEM.P.1

Pra{alni kot ZEM.P.1 e obrazec vo koj se vpi { uvaat podatoci za nosi telot na i ndi vi dualni noto zemjodelsko stopanstvo, odnosno za nosi telot na doma}i nstvoto { to poseduva {uma i l i ri bni k, kako i za zemji {ni ot fond, objekti te, zemjodelska mehani{acija i oprema, agrotehnicki te merki, {umskoto zemji {te i ri bni ci te, rabotnata sila, koristeweto na energenti te i dopolni telni te akti vnosti.

Za sekoy popol net red vo Kontrolni kot kade { to e utvrdena edini ca na Popi sot (popol neta e kol onata 5 i najmal ku edna od kol oni te 6, 7 i l i 8), se popol nuva po eden obrazec ZEM.P.1, bez ogleda na toa dal i se popol nuva cel osno i l i del umno (za i ndi vi dualni noto zemjodelsko stopanstvo, {uma i l i ri bni k). Pol i wata kade { to nema podatok se ostavaat prazni, odnosno ne se vpi { uva ni { to.

Nosi tel, odnosno l i ce na koe se vodi stopanstvoto, e l i ceto koe ekonomski e odgovorno za rabotata na stopanstvoto i na ~i e i me stopanstvoto funkcioni{ra, odnosno l i ceto koe gi prezemari zicite od raboteweto. Nosi telot mo` e da bi de sopstveni k na stopanstvoto, da go zeme pod zakup i da stopani suva so stopanstvoto na pokratok i l i na podol g period.

Nosi telot gi nosi zna~ajni te i va~ni odluki za rabotata na stopanstvoto.

I denti f i kaci oni te podatoci za nosi telot na i ndi vi dualni noto zemjodelsko stopanstvo i l i za nosi telot na doma}i nstvoto { to poseduva {uma i l i ri bni k se odnesuvaat na voobi ~aenoto mesto na ~i veewe.

Pod voobi ~aeno mesto na ~i veewe se podrazbira mestoto kade { to l i ceto voobi ~aeno ~i vee, odnosno mestoto kade { to go pomeni nuva pogoljemi ot del od godinata.

I denti f i kaci oni te podatoci na nosi telot na i ndi vi dualni noto zemjodelsko stopanstvo i l i za nosi telot na doma}i nstvoto { to poseduva {uma i l i ri bni k mo` e da bi dat i sti i l i razli~ni od kol ona 4 (adresa) od Spisok na popi {ani edini ci vo Kontrolni kot.

Doma}i nstvo pretstavuva semejna i l i druga zaedni ca na l i ca koi }e i zjavat deka zaedno ` i veat i zaedni ~ki gi tro{ at svoi te pri hodi za nami ruvawe na osnovni te ` i votni potrebi (domuvawe, i shrana i drugi), bez ogl ed dal i si te ~l enovi postojano se nao|aat vo mestoto kade { to e nasel eno doma}i nstvoto i l i nekoi od ni v opredel eno vreme prestojuvaat vo drugo nasel eno mesto, odnosno stranska dr` ava, zaradi rabota, { kol uvawe i l i od drugi pri ~i ni .

3. PODATOCI ZA STOPANSTVOTO

Podatoci te za stopanstvoto se odnesuvaat na op{ ti nata i nasel enoto mesto kade { to se nao|a sedi { teto na stopanstvoto, odnosno pogol emi ot del od stopanstvoto-i motot.

Na ova pra{ awe se zapi { uva nasel enoto mesto i op{ ti nata kade { to se nao|a cel ata povr{ i na na stopanstvoto, dobi tokot i objekti te vo sl u~aj koga cel oto zemjodel sko proi zvodstvo se odvi va na edno mesto. Dokol ku povr{ i nata, dobi tokot i l i objekti te se nao|aat vo pove}e nasel eni mesta, podatoci te za sedi { teto na stopanstvoto se odreduvaat spored i zjavata na nosi tel ot na stopanstvoto i l i spored toa kade se nao|a pogol emi ot del od povr{ i nata, dobi tokot i l i objekti te.

Podatoci te za stopanstvoto mo` e da bi dat i sti i l i razl i ~ni od mestoto kade { to se sproveduva Popi sot i i sti i l i razl i ~ni od mestoto na voobi ~aeno ` i veewe na nosi tel ot na stopanstvoto.

4. KORI STENO ZEMJODELSKO ZEMJI [TE NA STOPANSTVOTO

Pod poi mot kori steno zemjodel sko zemji { te se podrazbi ra zemji { te koe se koristi za odgl eduvawe na zemjodel ski kul turi . Toa pretstavuva zbi r od povr{ i ni te na kori steni orani ci i bav~i , ku}ni gradi ni , ovo{ tarsi ci , l ozja , l i vadi , pasi { ta i rasadni ci na zemjodel skoto zemji { te.

Pra{ awata za kori stenoto zemjodel sko zemji { te na stopanstvoto se odnesuvaat na sostojbata na den 31 maj 2007 godi na, a povr{ i nata se i zrazuva vo hektari i m².

1 hektar (ha) =10 dekarji =100 ari =10.000 m²

1 dekar=10 ari =1.000 m²

1 ar=100 m²

Ako na teri tori jata kade { to se vr{ i Popi sot se kori stat l okal ni merki za povr{ i na, }e se koristi "Tabl i cata za pretvorawe na l okal ni te merki za povr{ i na vo m²", pri l o` ena vo Kontrol ni kot.

1. *Sopstveno zemji { te*

Toa e zemjodel sko zemji { te { to stopanstvoto go kori sti , no e vo sopstvenost na drugi . Za zemenoto zemji { te ne e neophoden dogovor i l i druga forma na zakonski dokument za sopstvenosta.

2. *Zemji { te zemeno na kori stewe od drugi*

Toa e zemjodel sko zemji { te { to stopanstvoto go kori sti , no e vo sopstvenost na drugi .

Za zemenoto zemji { te ne e neophoden dogovor i l i druga forma na zakonski dokument.

3. *Zemji { te dadeno na kori stewe na drugi*

Toa e zemjodel sko zemji { te { to stopanstvoto go dal o na kori stewe na drugi .

Za dadeno zemji { te na kori stewe na drugi ne e neophoden zakonski dokument.

4. *Vkupno kori steno zemjodel sko zemji { te*

Vkupnoto kori steno zemji { te e povr{ i nata na zemji { teto vo sopstvenost na nosi tel ot na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvoto i zemenoto zemji { te na kori stewe od drugi mi nus dadeno zemji { te na drugi spored sostojbata na 31 maj 2007 godi na.

5. VKUPEN BROJ NA ODVOENI DELOVI NA KORI STENO ZEMJI [TE

Odvoen del pretstavuva sekoja povr{ i na na zemjodel sko zemji { te { to go kori sti stopanstvoto, obi kol en so tu|a povr{ i na na zemji { te, nezavi sno dal i se nao|a vo nasel enoto mesto kade { to se nao|a sedi { teto na stopanstvoto (podatoci za stopanstvoto, pra{ awe 3) i l i vo drugo nasel eno mesto vo Republi ka Makedoni ja. Odvoeni ot del mo` e da se sostoi od edna i l i pove}e katastarski parcel i i na nego mo` e da se nao|aat edna i l i pove}e zemjodel ski kul turi (gradi narski posevi , i industri ski posevi , ovo{ tarsi ci , l i vadi i dr.).

Zemjodel skoto zemji { te zemeno na kori stewe od drugi , dokol ku ne se grani ~i so zemji { teto na stopanstvoto, se smeta za odvoen del .

6. KORI STENI ORANI CI I BAV[^]I

Orani ci i bav-i se povr{ i ni na zemji { teto koi redovno se obrabotuvaat i posevi te se seat/sadat po odreden redosled (pl odored). Pl odored pretstavuva redovna i odnapred odredena smena na posevi te so cel za poef i kasno kori stewe na zemji { teto. Podatokot se odnesuva na peri odot od edna godi na, odnosno od 01.06.2006 do 31.05.2007.

7. KU] NI GRADI NI

Ku}ni gradi ni se povr{ i ni (obi ~no pokraj ku}i te) koi se kori stat za proizvodstvo na zemjodelski proizvodi nameneti za i shrana na l i cata na stopanstvoto. Ku}ni te gradi ni ne se vkl u~eni vo pl odoredot. Podatoci te se odnesuvaat na sostojbata na 31.05.2007.

8. OVO[TARNI CI , VKUPNO

Ovo{ tarsi ci pretstavuvaat zemjodelski povr{ i ni na koi se odgl eduvaat ovo{ ni stebli. Se vpi { uvaat povr{ i ni te na si te ovo{ tarsi ci bez ogl edna toa kako se uredeni nasadi te, kol kavo e rastojani eto pome|u stebli ata i dal i se upotrebuvaat agrotehnicki i mehani zi rani merki za obrabotka.

Podatoci te za ovo{ tarsi ci se pri bi raat spored sostojbata na 31.05.2007.

9. LOZJA, VKUPNO

Lozja se povr{ i ni na koi se odgl eduvaat penu{ ki vi nova loza so voobi ~aeno rastojani e na odgl eduvawe za odredena sorta. Podatoci se pri bi raat za trpezni i vinski sorti spored sostojbata na 31.05.2007.

Trpezni te sorti se nameneti za i shrana na naseljeni eto vo sve` a sostojba, a vinski te sorti se nameneti za prerabotka vo vi no, raki ja i drugi prerabotki od grozje.

10. LI VADI

Li vada pretstavuva zemji { te koe se kori sti za odgl eduvawe na trevni, odnosno furak i rasteni ja. Li vadata mo`e da e zaseana ili pri rodna (samoni knata).

Podatoci te za li vadi te koi redovno se kosat nekoliki pati godi { no, odnosno se kosat barem edna{ vo tekot na vegetaci skata sezona, se odnesuvaat na sostojbata na 31.05.2007.

11. PASI [TA

Pasi { te pretstavuva zemjodelska povr{ i na na zemji { te koe se kori sti za pasewe na dobi tokot. Vkl u~eni se si te pasi { ta: nizinski (intenzijni) i redskoplani niski (ekstenzijni).

Podatoci te se odnesuvaat na povr{ i nata na zemji { te (sopstveno ili zemeno na kori stewe od drugi) za pasewe na dobi tokot na vegetaci skata sezona, odnosno barem vo eden del od godi nata.

Pasi { tata koi ne se kori sti e podol go od edna godi na, se vpi { uvaat kako "Drugo zemji { te". Podatokot se odnesuva na 31.05.2007.

12. RASADNI CI , VKUPNO

Podatokot za rasadni ci se odnesuva na povr{ i nata za proizvodstvo na sadni ci na zemjodelske zemji { te bez ogl edna toa za kakvi vi dovi sadni ci se kori stat ({ umski, parkovski, ovo{ ni ili lozovi) spored sostojbata na 31.05.2007.

13. [UMSKO ZEMJI [TE

Pod { umsko zemji { te se podrazbira povr{ i na obrasnata so { umski drvja, { umski grmu{ ki kako i povr{ i na pod { umski rasadni ci zasadeni na { umsko zemji { te. Pod { umsko zemji { te se podrazbira i povr{ i na zasadena so vetroza{iti tni pojasi, kako i golini te vo ramki te na { umata. Podatokot za { umskoto zemji { te se pri bi raat spored sostojbata na 31.05.2007.

14. DRUGO ZEMJI [TE

Kategorijata "drugo zemji { te" ja so-i nuvaat zemjodel skoto nekoristeno zemji { te i neobrabitl i voto zemji { te. Podatokot se odnesuva na sostojbata na 31.05.2007.

• Zemjodel sko nekoristeno zemji { te pretstavuva zemjodel ska povr{ i na so koja rastpolaga stopanstvoto, no koja na kri ti -ni ot moment ne se obrabotuva od ekonomski , socijalni i i drugi pri -ni , odnosno ne se kori sti za zemjodel sko proi zvodstvo. Ovaa povr{ i na ne vleguva vo si stemot na pl odored.

• Pod neobrabitl i vo zemji { te se podrazbi ra zemji { te pod zgradi , pati { ta, dvorovi , kamenolomi , ri bni ci , bari , karpesti povr{ i ni , peso-i { ta i sl i -no.

15. VKUPNO ZEMJI [TE SO KOE RASPOLAGA STOPANSTVOTO

Pretstavuva zbir na vkupnoto kori steno zemjodel sko zemji { te, { umskoto zemji { te i drugoto zemji { te i se odnesuva na sostojbata na 31.05.2006.

16. KORI STENI ORANI CI , BAV^I I KU] NI GRADI NI

Na orani ci te i bav~i te se odgl eduvaat ` i tni , industriiski , gradi narski i dobito~ni rasteni ja, cve}e, ekovi ti i aromati ~ni rasteni ja, ukrasni rasteni ja, semenski i saden materijal .

Dokol ku na ista povr{ i na vo tekot na godi nata se seat i i sadat pove}e kul turi (i stovremeno i i posledovatel no), povr{ i nata se presmetuva samo edna{ pri { to se pri bira podatok za gl avni ot posev.

Gl aven posev se opredel uva vo sl u~aj koga vo tekot na godi nata, na edna ista povr{ i na se odgl eduvaat pove}e posevi i stovremeno i i eden po drug (posledovatel no). Vo toj sl u~aj, gl aven posev e posevot so najvi soka proi zvodstvena vrednost. Dokol ku ne e mo` no da se opredel i gl aven posev spored vi si nata na vrednosta na proi zvodstvoto, toga{ kako gl aven posev se opredel uva onoj posev koj e pri suten na povr{ i nata podol g vremenski peri od.

Ugari i drugi nezaseani orani ci i bav~i se povr{ i ni koi se vkl u~eni vo pl odoredot, no od koi ne se dobi va pri nos vo tekot na godi nata (ugari) i i koi zaradi odredeni pri -ni (poplavi , nedostig na voda i sl i -no) ne se zaseani .

Ako od ovi e povr{ i ni ne se dobi vaat pri nosi pove}e od 5 godi ni , ti e se popi { uvaat vo "Drugo zemji { te".

Podatoci te se odnesuvaat za period od edna godina, odnosno od 01.06.2006 do 31.05.2007.

17. ZELEN^UK, CVE] E I UKRASNI RASTENI JA

Se popi { uvaat povr{ i ni te pod zelen-uk, cve}e i ukrasni rasteni ja (bez rasadni ci) na otvoreno, pod za{ ti ten prostor i vo ku}ni gradi ni za period od 01.06.2006 do 31.05.2007.

Podatoci te za povr{ i ni na otvoreno se odnesuvaat na zaseani te povr{ i ni so posevi koi se odgl eduvaat na otvoreno, vo pl odored so drugi posevi .

Povr{ i ni te pod za{ ti ten prostor se odnesuvaat na povr{ i ni te pod posevi koi vo tekot na cel i ot i i pogoljemi ot period na odgl eduvawe se pokrieni so cvrsta i i meka plasti ka (plasteni ci) i i so staklenici .

18. ME\UPOSEVI , POTPOSEVI I DOPOLNI TELNI POSEVI NA ORANI CI TE I BAV^I TE

Se popi { uvaat povr{ i ni te na posevi te zaseani zaedno so gl avni ot posev (me|uposevi , potposevi), kako i povr{ i ni te so posevi koi se zaseani po pri braweto na gl avni ot posev (dopoljni telni posevi) i gi pretstavuvaat me|uposevi te i potposevi te vo period od 01.06.2006 do 31.05.2007.

Povr{ i ni te na me|uposevi te, potposevi te i dopoljni telni te posevi se ve}e pri ka`ani vo povr{ i ni te na gl avni ot posev i ne vleguvaat vo povr{ i nata na vkupnoto kori steno zemjodel sko zemji { te.

19. OVO[TARNI CI

Podatoci te se odnesuvaat na vkupni ot i rodni ot broj na ovo{ ni stebli, vkupni ot i rodni ot broj na ovo{ ni stebli pod planta` ni nasadi, kako i vukupnata povr{ i na i povr{ i nata pod planta` ni nasadi spored sostojbata na 31.05.2007.

Vo vukupen broj na ovo{ ki se vkl u~eni si te ovo{ ni stebli, bez razlika na starosta i rodnost.

Rodni ovo{ ki se ovo{ ni stebli koi se sposobni da dadat rod vo tekot na godi nata, nezavi sno dal i imale rod vo tekovnata godi na.

Planta` ni nasadi se povr{ i ni pod ovo{ ni stebli a kade { to se pri menuva i ntenzi ven na~i n na odgl eduvawe, odnosno se pri menuvaat sovremenii agrotehni~ki merki .

20. LOZJA

Podatoci te za l ozja se odnesuvaat na nasadi za vinski i trpezni sorti spored sostojbata na 31.05.2007.

Se pri bi raat podatoci za vukupni ot i rodni ot broj na penu{ ki , vukupni ot i rodni ot broj na penu{ ki pod planta` ni nasadi , kako i vukupnata povr{ i na i povr{ i nata pod planta` ni l ozja.

Vo vukupen broj na penu{ ki vi nova l oza se vkl u~eni si te penu{ ki vi nova l oza, bez razlika na starosta.

Rodni penu{ ki se oni e koi se sposobni da dadat rod vo tekot na godi nata, nezavi sno dal i imale rod vo tekovnata godi na.

Planta` ni l ozovi nasadi se povr{ i ni na vi nova l oza kade { to se pri menuva i ntenzi ven na~i n na odgl eduvawe, odnosno se pri menuvaat sovremenii agrotehni~ki merki .

21. DOBI TOK PO VI DOVI I PO KATEGORII

Podatoci te za dobi tokot po vi dovi i po kategorii se odnesuvaat na sostojbata na 31 maj 2007 godina. Se opfaaat si te vi dovi i kategorii na dobi tok, bez ogl ed na toa dal i vo vremeto na Popi sot se smesteni na indi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo i ili se na drugo mesto.

Kowi

Se odnesuva na brojot na si te kowi vukupno (` drebi wa, kobi li i ` drebi ci , pastuvi i kastri rani kowi), bez ogl ed na ni vni ot pol , starosta i namenata na ~uvawe.

Goveda do 1 godi na

Govedata do 1 godi na se popi { uvaat spored pol ot (ma{ ki i ` enski grl a goveda).

Goveda od 1 do 2 godi ni

Govedata od 1 do 2 godi ni se popi { uvaat spored pol ot i namenata (ma{ ki grl a i ` enski grl a za goewe i pri pl od).

Goveda nad 2 godi ni

Govedata stari nad 2 godi ni , isto taka, se popi { uvaat spored pol ot i namenata (ma{ ki grl a bi kovi i vol ovi i ` enski grl a-juni ci , stel ni juni ci , mol zni kravi i drugi kravi).

Ma{ ki grl a (bi kovi i vol ovi)

Bi kovi se ma{ ki pri pl odni grl a.

Vol ovi se ma{ ki kastri rani grl a, stari preku 2 godi ni , koi se kori stat za rabota.

Juni ci se goveda od ` enski pol , stari preku 2 godi ni , koi se te ne se tel el e.

Stel ni juni ci se goveda od ` enski pol , stari preku 2 godi ni , od koi se o~ekuva prvi ot podml adok (porod).

Mol zni kravi se kravi koi se ~uvaat za proi zvodstvo na ml eko. Tuka se vkl u~eni i stel ni te kravi koi momental no ne se mol zat. Mol zni te kravi koi se tovat po posl ednata i aktacija i se nameneti za kol ewe, do momentot na Popi sot, se vkl u~uvaat vo ovaa kategori ja.

Drugi kravi se ` enski te grl a goveda koi se ~uvaat gl avno za odgl eduvawe na tel i wa i koi ne se mol zat. Tuka se vkl u~eni i kravi te koi po tel eweto se kori stat za rabota, kako i drugi kravi nameneti za kol ewe.

Ovci

Podatoci te za ovci te se odnesuvaat na brojot na ovci spored starosta i namenata (jagni wa i { i le` i wa, ovci - ` enski grl a za pri pl od i ovni i drugi porasnati ovci).

Jagni wa i { i le` i wa se ml adi ovci od dvata pol a, do 1 godi na starost.

Ovci i ` enski grl a za pri pl od se ` enski te grl a nad edna godi na starost koi ve}e se objagni le i oni e od koi se o~ekuva prvi podml adok.

Ovni i drugi ovci - se odnesuva na podatokot za brojot na si te ma{ ki i si te ostanati grl a (jal ovi ovci i dr.) Tuka se vkl u~eni i ovci te za kol ewe koi ve}e se objagni le.

Kozi

Podatoci te za kozi te se odnesuvaat na brojot na kozi spored starosta i namenata (jari wa, kozi -mol zni ` enski grl a za pri pl od, kako i jarc i drugi porasnati kozi).

Jari wa se ml adi kozi od dvata pol a, do edna godi na starost.

Kozi se ` enski grl a za pri pl od nad edna godi na starost koi ve}e se okozi l e i oni e od koi se o-ekuva prv podml adok.

Jarc i drugi kozi - se odnesuva na podatokot za brojot na si te ma{ ki i si te ostanati grl a (jal ovi kozi i dr.). Tuka se vkl u~eni i kozi te za kol ewe koi ve}e se okozi l e.

Svi wi

Podatoci te za svi wi te se odnesuvaat na brojot na svi wi spored te` i nata i namenata (prasi wa do 20 kg, 21-50 kg, 51-80 kg, 81-110 kg i nad 110 kg, nazi mki , sprasni nazi mki , matori ci i nerezi).

Nazi mki se odbrani ml adi ` enski grl a za pri pl od koi sé u{ te ne se opl odi l e.

Sprasni nazi mki se ml adi pri pl odni ` enski grl a od koi se o-ekuva prvi ot podml adok.

Matori ci se ` enski pri pl odni grl a koi se prasel e barem edna{ . Tuka ne se vkl u~uaat matori ci te koi se tovat pred kol ewe.

Nerezi se ma{ ki pri pl odni grl a. Tuka ne se vkl u~uaat nerezi te koi se tovat pred kol ewe.

Zajaci , vkupno

Se popi { uvaat si te zajaci na stopanstvoto, bez ogl ed na vi dot, starosta, pol ot i namenata.

@i vi na

Podatoci te se odnesuvaat na brojot na ` i vi nata spored vi dot, namenata, pol ot i starosta.

Brojl eri se pi l i wa nameneti za tov.

Nesi l ki se si te koko{ ki koi po~nal e da nesat, bez ogl ed na toa dal i jajcata se za konsumna upotreba i l i za nasad. Tuka se vkl u~eni ml adi te koko{ ki pred nesewe i stari te koko{ ki nesi l ki (nameneti za kol ewe).

Za guski i mi si rki se vpi { uva vkupni ot broj, bez ogl ed na starosta, pol ot i namenata.

Druga ` i vi na se odnesuva na petl i , { atki , bi serki , prepel i ci , f azani i drugo, bez ogl ed na starosta, pol ot i namenata.

P~el ni semejstva, vkupno

Podatoci te se odnesuvaat na brojot na p~el ni semejstva na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvoto, bez ogl ed na na~i not na odgl eduvawe (so ko{ ni ca, sandak i sl i ~no).

OBJEKTI NA STOPANSTVOTO

Objekt na zemjodel skoto stopanstvo e sekoj samostoen grade` en objekt { to i ma ~eti ri postojani yi dovi pokri eni so pokri v so eden i l i pove}e vle zovi .

Kako objekti na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo ne se smetaat objekti te koi se i zgradeni od sl ab materijal (kerpi ~, pl i tar, { tici i drugo). Kako objekti na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo ne se smetaat ni tu vi zbi te i tavani te bez ogl ed na toa { to mo` at da se kori stat za smestuvawe na zemjodel ski i l i drugi proi zvodi , osven ako ne se specijal no i zgradeni za taa namena (vi nski vi zbi i sl).

Za objekti te na stopanstvoto se pri bi raat podatoci za vkupni ot broj na objekti , brojot na objekti so starost do 20 godi ni i povr{ i nata i zaf atni nata na objekti te, spored sostojbata na 31.05.2007.

Vo sl u~aj da se kori stat pove}e objekti so i sta namena, ni vni ot broj, povr{ i na i zaf atni na se i ska` uva zbi rno. Dokol ku objektot e postar od 20 godi ni , no na nego se praveni kompl etni rekonstrukci i i l i dogradbi , toj se smeta kako objekt so starost do 20 godi ni .

Povr{ i na (m^2) - pretstavuva podatok za kori snata povr{ i na na objekti te so i sta namena koja se presmetuva kako zbi r na kori sni te povr{ i ni na si te del ovi od objekti te, mereni od vnatret{ nata strana na yi dovi te. Podatokot za povr{ i nata se i zrazuva vo kvadratni metri (m^2).

Kaj zemjodel ski te objekti , kako { to se svi warni ci , ` i vi narni ci , kowu{ ni ci i { tal i za goveda i drugo, se smeta samo povr{ i nata pod pokri v, no ne i ogradeni te prostori (i spusti) { to ne se pod pokri v.

Zaf atni na - vol umen (m^3) - zaf atni nata na eden objekt se presmetuva kako zbi r na zaf atni ni te na oddel ni te del ovi na objektot, pri { to povr{ i nata na soodvetni te del ovi na objektot se mno` i so prose~nata vi si na na toj del na objektot.

Za objekti te kako { to se rezervoari i si l osi , se i ska` uva soodvetnata { upl i na vo m^3 , { to zna~i bez debel i nata na nadvore{ ni te yi dovi i obl ogi , ne presmetuvaj}i gi i skopi ni te nad propi { ani ot prof i l .

Objektot koj i ma pove}e prostori i l i pove}e ni voa so razli~na namena, se popi { uva spored prete` nosta na namenata.

Povr{ i nata i l i zaf atni nata na dva i l i pove}e objekti so i sta namena se i ska` uva zbi rno.

Spored namenata, objekti te na zemjodel skoto stopanstvo se grupi raat na objekti za smestuvawe na dobi tok i ` i vi na, objekti za smestuvawe na organsko |ubri vo i drugi objekti na stopanstvoto.

22. OBJEKTI ZA SMESTUVAWE NA DOBI TOK I @I VI NA

Kako objekti za smestuvawe na dobi tok i ` i vi na se smetaat si te objekti na zemjodel skoto stopanstvo koi se nameneti za smestuvawe na krupni ot (kowi i goveda) i si tni ot dobi tok (ovci , kozi i svi wi ), ` i vi nata i drugi vi dovi ` i votni kako i odgl eduval i { tata { to se regi stri rani vo si stemot za i denti f i kaci ja i regi straci ja na ` i votni koi se odgl eduvaat na stopanstvoto.

Odgl eduval i { te e kakov bi l o objekt, gradba i l i vo sl u~aj na otvoreno, kakvo bi l o mesto vo koe ` i votni te, opf ateni so Zakonot za i denti f i kaci ja i regi straci ja na ` i votni te ("Sl u~ ben vesni k na Republi ka Makedoni ja" br. 69/04) se ~uvaat, odgl eduvaat i l i dr` at.

Za odgl eduval i { tata-objekti te se pri bi ra podatok za regi starski ot broj od si stemot za i denti f i kaci ja i regi straci ja, dokol ku e dodel en od Veteri narnata uprava.

23. OBJEKTI ZA SMESTUVAWE NA ORGANSKOTO \UBRI VO

Kako objekti za smestuvawe na organsko |ubri vo se smetaat si te objekti na stopanstvoto nameneti za smestuvawe na cvrstoto (i zmetot) i te~noto (uri nata) organsko |ubri vo, bez ogl ed na toa dal i e dobi eno od ` i votni te koi se odgl eduvaat na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo i l i e nabaveno od drugi .

24. DRUGI OBJEKTI NA STOPANSTVOTO

Podatoci se pri bi raat za si te drugi objekti na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo koi ne se opf ateni so pra{ awata 22 i 23.

Za drugi te objekti na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo se pri bi raat podatoci za brojot na objekti te, starosta, povr{ i nata i zaf atni nata.

Kako drugi objekti se smetaat:

Objekti za smestuvawe na zemjodel ski te proi zvodi - toa se objekti nameneti za skl adi rawe na si te zemjodel ski proi zvodi proi zvedeni na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo (~uvawe kompi r, jabol ka, si rewe i sl .).

Objekti za smestuvawe na drugi proi zvodi - ovi e objekti sl u~ at za smestuvawe na nezemjodel ski proi zvodi koi se proi zvedeni na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo (drva, { umski proi zvodi , konsumna ri ba i sl .).

Objekti za smestuvawe na zemjodel ski ma{ i ni i oprema - toa se objekti koi sl u~ at za smestuvawe i popravawe na zemjodel ski te ma{ i ni i oprema.

Ri bni ci -se odnesuva na si te ri bni ci koi sl u~ at za mrestewe i za odgl eduvawe na konsumna ri ba i podml adok.

Objekti za proi zvodstvo na pe~urki - ovi e objekti se nameneti i l i adapti rani i skl u~i vo za proi zvodstvo na pe~urki od si te vi dovi . Podatoci te se odnesuvaat na kori snata povr{ i na, odnosno zaf atni na na sandaci te i l i vre}i te. Dokol ku na i stata povr{ i na (vo sandaci te, vre}i te i sl .) podl ogata za odgl eduvawe na pe~urki te (kompost, sl ama) se nanesuva pove}epati vo tekot na godi nata, odnosno dokol ku na edna i sta povr{ i na i ma pove}e turnusi , povr{ i nata se presmetuva samo edna{ .

Stakl eni ci - si te stakl eni ci (pod vi sok za{ ti ten prostor) koi mo` e, no ne mora, da i maat vgradeno voobi ~aeni i instal aci i (uredi za provetruvawe, navodnuvawe, greewe i sl i ~no).

Pi asteni ci - si te pl asteni ci (pod vi sok za{ ti ten prostor) od tvrda i l i meka pl asti ka koi mo` e, no ne mora, da i maat vgradeno voobi ~aeni i instal aci i (uredi za provetruvawe, navodnuvawe, greewe i sl i ~no).

25. \UBREWE

Se pri bi raat podatoci za povr{ i nata na zemji { teto koja e treti rana so mi neral ni i organski |ubri va vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007.

1. Povr{ i na treti rana so mi neral ni |ubri va - pretstavuva povr{ i na treti rana so azotni , fosforni , kal i umovi i me{ ani |ubri va.

2. Povr{ i na treti rana so organski |ubri va - pretstavuva povr{ i nata treti rana so |ubri va od organsko potekl o, proi zvedeni na stopanstvoto i l i nabaveni od drugi .

Vo sl u~aj koga edna i sta povr{ i na e treti rana pove}epati , taa se presmetuva i se vpi { uva samo edna{ . Dokol ku na i stata povr{ i na se koristi i mi neral no i organsko |ubri vo, podatokot za treti ranata povr{ i na treba da se odnesuva na prete` no kori stenoto |ubri vo na taa povr{ i na.

26. ZA[TI TA NA RASTENI JATA

Se pri bi raat podatoci za povr{ i nata na zemji { teto treti rana so sredstva za za{ ti ta na rasteni jata od pl evel i , bol esti , { tetni i nsekti i ` i votni vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007.

Vo sl u-aj koga edna i sta povr{ i na e treti rana pove}epati , taa se popi { uva samo edna{ . Dokol ku na i stata povr{ i na se kori stat razl i ~ni pesti ci di , podatokot za treti ranata povr{ i na treba da se odnesuva na prete` no kori stenoto sredstvo za za{ ti ta na taa povr{ i na.

Sredstva za za{ ti ta se:

- a) Herbi ci di se pesti ci di koi se kori stat za uni { tuvawe na { tetni te trevi -pl evel i .
- b) I nsekti ci di se pesti ci di koi se kori stat za uni { tuvawe na { tetni te i nsekti .
- v) Fungi ci di se pesti ci di koi se kori stat za uni { tuvawe na gabi te koi predi zvi kuvaat bol esti .
- g) Rodenti ci di se pesti ci di koi se kori stat za uni { tuvawe na { tetni te gl odari .

27. MEHANI ZACI JA I OPREMA NA STOPANSTVOTO

Mehani zaci jata i opremata se popi { uvaat spored sopstvenosta i starosta, bez razl i ka na ti pot i proi zvodi tel ot od koj se nabaveni .

Kako mehani zaci ja i oprema na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo se smetaat mehani zaci jata i opremata koi se vo i spravna sostojba i l i koi so mal a popravka mo` e da se dovedat vo i spravna sostojba.

Podatoci se pri bi raat za vukupni ot broj na sopstvena mehani zaci ja i oprema, brojot na sopstvena mehani zaci ja i oprema so starost do 10 godi ni i brojot na sopstvena mehani zaci ja i oprema so starost od 10 do 20 godi ni , spored sostojbata na 31.05.2007.

Se popi { uva i mehani zaci jata i opremata zemeni na kori stewe od drugi subjekti vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007.

Dokol ku mehani zaci jata i opremata na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvoto se vo sosopstvenost so drug subjekt, se popi { uvaat vo i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo kade { to se zateknal e na 31 maj 2007 godi na.

Se pri bi raat podatoci za:

Ednoosovi nski traktori -vo ovaa grupa spa|aat traktori te so edna oska (so 2 trkal a) kako { to se motokul ti vatori te, motof rezi te i sl i ~no;

Dvoosovi nski traktori -vo ovaa grupa spa|aat traktori te so dve oski (so 4 trkal a) i traktori te gaseni ~ari , a se podel eni spored si l ata na motorot i zrazena vo ki l ovati (kW), odnosno vo kowski si l i (kS);

Kombajni za ` i to;

Ma{ i ni za pri bi rawe na zemjodel ski proi zvodi ;

Ma{ i ni za seewe, sadewe i rasaduvawe;

Drugi ma{ i ni - rastura~i na |ubri vo, prskal ki i sl i ~no;

Oprema za navodnuvawe - motorni pumpi i cevki ;

Ma{ i ni za mol zewe;

Grozdomej a~ki ;

Druga oprema - brani , pl ugovi , val jaci , su{ ari i sl i ~no;

Transportni vozi l a - kami oni , kombi -vozi l a i drugi cel osno mehani zi rani sredstva za prevoz na proi zvodi te i materijal i te na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo.

Traktorski pri kol ki - se vpi { uva vukupni ot broj na traktorski pri kol ki od si te vi dovi , bez ogl ed na nosi vosta i na~i not na i stovarawe.

28. ZEMJODELSKI USLUGI

Zemjodel ski te usl ugi gi opf a}aat si te akti vnosti so koi se ovozmo` uva unapreduvawe i sozdavawe usl ovi za podobar kval i tet na rasti tel noto i dobi to~noto proi zvodstvo. Vo ovi e usl ugi se vkl u~eni si te usl ugi vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na.

1. Usl ugi vo rasti tel noto proi zvodstvo se: obrabotka na po~vata, |ubrewe, prskawe so za{ ti tni sredstva, pri bi rawe na kul turi , sorti rawe, kl asi rawe i drugo.

2. Usl ugi vo dobi to~noto proi zvodstvo se: i spasuvawe, pothranuvawe, podgotovka na hranl i vi smeski i sl i ~no. Vo ovaa grupa vI eguaat i veteri narni te usl ugi .

29. PRERABOTKA NA ZEMJODELSKI PROI ZVODI

Vkl u~eni se si te prerabotki na zemjodelski te proi zvodi od sopstveno proi zvodstvo i i od drugi (vo vi no, raki ja, si rewe, ka{ kaval , bra{ no i drugo) { to se vr{ at vo i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo, a se real i zi rani vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na.

30. NAVODNUVANI POVR[I NI

Podatoci te se odnesuvaat na zemjodelski te povr{ i ni na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo { to se navodnuvani najmal ku edna{ vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007. Povr{ i ni te koi bi l e navodnuvani pove}epati se vpi { uvaat samo edna{ . Podatoci se pri bi raat za vkupnata navodnuvana povr{ i na i za navodnuvanata povr{ i na po grupi posevi.

- Navodnuvana povr{ i na po grupi posevi - se pri bi raat podatoci za navodnuvanata povr{ i na po grupi posevi (^ i ta, i industriiski kul turi , zel en~uk, fura` ni kul turi , ovo{ tarsi ci , I ozja, I i vadi i drugi). Povr{ i nata navodnuvana pove}epati se vpi { uva samo edna{ i toa za gl avni ot posev, dokol kugl avni ot posev se navodnuva. Vosl u~aj gl avni ot posev da ne se navodnuva, se dava podatok za me|uposevot, potposevot i l i dopolni tel ni ot posev koj i ma najgol emo ekonomsko zna~ewe za i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo.

Zbi rot od podatoci te vo del ot "Navodnuvana povr{ i na po grupi " mora da bi de ednakov na podatokot "Navodnuvana povr{ i na, vukupno".

Odgovor ne se dava za ku}ni te gradi ni i povr{ i ni te pod za{ ti ten prostor (koi voobi ~aeno postojano se navodnuvaat).

Ako povr{ i ni te se navodnuvaat, zadol ` i tel no se popol nuvaat i pra{ awata 31 i 32.

Dokol ku povr{ i ni te na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo ne se navodnuvaat, na ova pra{ awe i na pra{ awata 31 i 32 ne se dava odgovor.

31. NAJ^EST NA^I N NA NAVODNUVAWE

Podatoci te se odnesuvaat na naj~esto upotrebuвани от na~in na navodnuvawe (dokol ku se kori stat pove}e razl i ~ni na~in na navodnuvawe).

1. Povr{ i nski

Povr{ i nsko navodnuvawe pretstavuva navodnuvawe so popl avuvawe na cel ata povr{ i na { to se navodnuva i i so dvi ` ewe na vodata po brazdi pome|u redovi te na posevot { to se navodnuva.

2. So orosuvawe

Orosuvaweto e na~in na navodnuvawe pri koj se kori stat orosuva-i -prskal ki i i topovi (bez ogl ed na toa dal i se podvi ` ni i i nepodvi ` ni) za i sf rl awe na vodata pod pri ti sok koja pa|a vo vi d na do` d na povr{ i nata { to se navodnuva.

3. Si stem kapka po kapka

Si stemot kapka po kapka pretstavuva mre` a od creva i i cevki , so razl i ~na gol emi na i od razl i ~en materijal . Vodata preku ovoj si stem se doveduva bl i zu do korenot na rasteni eto so i stekuvawe kapka po kapka i i so mi krorasprskuva~.

32. NAJ^ESTI I ZVORI NA VODA ZA NAVODNUVAWE

Podatokot se odnesuva na i zvorot od koj se dobi va najgol emoto kol i ~estvo voda za navodnuvawe na povr{ i ni te na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo (vo sl u~aj da postojat pove}e razl i ~ni i zvori). I meno, i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo mo` e da kori sti eden i i pove}e i zvori za navodnuvawe vo zavi snost od vremenski te usl ovi i dostapnosta na i zvori te.

1. Podzemni vodi

Vo podzemni vodi spa|aat vodi te od ve{ ta-ki (bunari -kopani i i dup~eni) i pri rodni podzemni i zvori na voda. Odgovor na ova pra{ awe se dava dokol ku se kori stat i zvori na samoto i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo i i bl i zu do nego.

2. Povr{ i nski vodi

Pod povr{ i nsko voda se podrazbi ra voda dobi ena od vodoteci i i voda od pri rodni i ve{ ta-ki akumulaci i .

33. POVR[I NI POD [UMA

1. Povr{ i ni pod { uma

Se pri bi raat podatoci za vkupnata povr{ i na pod { uma na kri ti ~ni ot moment na Popi sot (31.05.2007 godi na), odnosno vkupnata povr{ i na pod l i stopadni , i gl ol i sni i me{ ani nasadi .

2. ^i sti nasadi od l i stopadni

Vo l i stopadni vi dovi drvja se vbrojuvaat si te vi dovidrvja koi pri pa|aat na kl asata Angiospermae (skri enosemeni), { to general no se odnesuva na { i rukol i sni te vi dovidrvja (Quercus spp. - dab, Fagus spp. - buka, Populus spp. - topol a, Robinia spp. - bagrem, Acer spp.- javor i dr.).

Pod ~i sti nasadi od l i stopadni vi dovi se smetaat oni e l i stopadni nasadi koi 90-100% se sostaveni od eden vi d, smetano spored u-estvoto na drvnata masa.

Se pri bi raat podatoci za vkupnata povr{ i na na ~i sti nasadi od l i stopadni vi dovidrvja, odnosno ~i sti te nasadi od si te vi dovi dab, buka i drugi l i stopadni vi dovi (topol a, bagrem, javor, jasen i dr.).

3. ^i sti nasadi od i gl ol i sni

Vo i gl ol i sni vi dovidrvja se vbrojuvaat si te vi dovidrvja koi pri pa|aat na kl asata Gymnospermae (gol osemeni), { to general no se odnesuva na i gl i ~esti te (zi mzel eni) vi dovidrvja (Pinus spp.- bor, Abies spp.- el a, Picea spp. - smr~a, Larix spp. - ari { , Cedrus spp.- kedar i dr.).

Pod ~i sti nasadi od i gl ol i sni vi dovi se smetaat oni e i gl ol i sni nasadi koi 90-100% se sostaveni od eden vi d, smetano spored u-estvoto na drvnata masa

Podatoci te se odnesuvaat na vkupnata povr{ i na na ~i sti nasadi od i gl ol i sni vi dovidrvja, odnosno ~i sti nasadi od bor, el a i drugi i gl ol i sni vi dovi .

4. Me{ ani (l i stopadni i i gl ol i sni)

Pod me{ an nasad se podrazbi ra nasad od razl i ~ni vi dovidrvja vo koj pokraj osnovni ot vi d, drugi te vi dovi u-estvovaat pove}e od 10%, smetano spored u-estvoto na drvnata masa.

Podatokot se odnesuva na vkupnata povr{ i na pod me{ ani nasadi .

34. SE^A VO I VON [UMA

Vkupno i se~enadrvna masa gi opf a}a i se~eni te trupci (l i stopadni i i gl ol i sni), ogrevnoto drvo, si te proi zvedeni { umski sortimenti (obl o, tehn i ~ko drvo i drugo) i vkupni ot otpadok (strugotini i sl i ~no). Podatoci se pri bi raat za vkupno i se~enatadrvna masa vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na.

Se pri bi raat podatoci za i se~enadrvna masa vo { uma, odnosno i se~enadrvna masa na se-i { ta i drugi povr{ i ni vo { uma, bez ogl ed na vi dot na se~ata, kako i podatoci za i se~enadrvna masa von { uma, odnosno i se~enadrvna masa od me|ni stebl a, drvoredi , vetroza{ ti tni pojasi , parkovski vi dovi i drugi .

35. PO[UMUVAVE

Poi mot po{ umuvawe pretstavuva merka so koja { umi te se obnovuvaat i pro{ i ruvaat. Se i zveduva so sadewe na sadni ci od { umski vi dovidrvja i l i seewe na semenski materijal od { umski vi dovidrvja vo { uma i l i nadvor od { uma (na { umsko i l i na drugo zemji { te). Podatoci se pri bi raat za po{ umuvaweto i zvr{ eno vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na.

Se pri bi raat podatoci za povr{ i nata i brojot na upotrebeni sadni ci za po{ umuvawe na { umsko zemji { te i za po{ umuvawe na drugo zemji { te (zemjodel sko zemji { te, gol i ni , kamewari , erodi rano zemji { te i dr.).

36. RASADNI CI

Poi mot rasadni k podrazbi ra povr{ i na na koja se organi zi ra proi zvodstvo na sadni ci od { umski i dekorativni (parkovski) vi dovidrvja, po razl i ~ni tehnologi i (na kl asi ~en na~i n, kontejnerski i dr.), bez ogl ed na toa dal i se na zemjodel sko i l i na { umsko zemji { te.

Se pri bi raat podatoci za povr{ i nata na rasadni kot za { umski i parkovski vi dovidrvja i za brojot na proi zvedeni sadni ci na rasadni kot vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007.

37. OPREMA

1. Motorni pi / i

Se pri bi ra podatok za brojot na motorni te pi l i (sostojba na 31.05.2007) { to se kori stat i skl u~i vo za akti vnosti povrzani so { umata.

38. POVR[I NA NA RI BNI KOT

Podatokot za povr{ i nata na ri bni kot se odnesuva na povr{ i nata koja se kori sti za mrestewe i ~uvawe na podml adokot i na konsumnata ri ba (pastrmka, krap i druga ri ba) vo kri ti ~ni ot moment, na 31.05.2007.

39. KAPACI TET NA RI BNI KOT

Podatokot za kapaci tetot se odnesuva na vrupni ot kapaci tet na ri bni kot bez ogl ed na toa dal i na denot na Popisot pri vremeno ne se kori sti ili se kori sti za mrestewe, ~uvawe na podml adokot i na konsumnata ri ba. Ovaa sostojba go opfa}a peri odot na kri ti ~ni ot moment, 31.05.2007 godi na.

I sto taka, od vrupni ot kapaci tet na ri bni kot, posebno se i zdvojuva kapaci tetot so koj raspolaga ri bni kot, a se kori sti za mrestili { ta.

40. ^LENOVI NA DOMA] I NSTVOTO/ATA I RABOTNA SI LA

Se pri bi raat podatoci za ~lenovi te na doma}instvoto/ta (vi di ja defini cijata za doma}instvo na strani ca 6) i za rabotnata si la za peri odot 01.06.2006-31.05.2007 godi na. Dokol ku na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo rabotat pove}e od edno doma}instvo, podatoci se pri bi raat za ~lenovi te na si te doma}instva. Za nosi tel ot i za ostanati te ~lenovi na doma}instvoto se pri bi raat podatoci za:

- pol;
- navr{ eni godi ni na vozраст;
- odnos kon nosi tel ot na stopanstvoto;
- status;
- vi d na akti vnost;
- { kol ska podgotovka;
- prete` na dejnost;
- broj na rabotni ~asovi na stopanstvoto;
- dal i l i ceto raboti von stopanstvoto;
- broj na rabotni ~asovi von stopanstvoto.

Nosi tel , odnosno l i ce na koe se vodi i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvoto, e l i ceto koe ekonomski e odgovorno za rabotata na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo i na ~i e i me toa funkci oni ra, odnosno l i ceto koe gi prezema rizici te od raboteweto. Nosi tel ot mo`e da bi de sopstveni k na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo, da go zeme pod zakup i da stopani suva so i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo na pokratok ili na podol g peri od.

Nosi tel ot gi nosi zna~ajni te i va` ni odl uki za rabotata na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo (na pr. koi kul turi da se odgl eduvaat, koj vremenski peri od da po-ne sadeweto na kul turi te, koga da se `nee i tn.).

Navr{ eni tegodi ni na vozраст pretstavuvaat godi ni te koi gi i ma navr{ eno l i ceto na 01.06.2007 g. vo 00 ~asot, datum { to se zema kako kri ti ~en moment za odreduvawe na godi ni te na vozраст.

Odnosot na ~lenovi te na doma}instvoto kon nosi tel ot na stopanstvoto ja i zrazuva relaci jata na l i ceto kon nosi tel ot na stopanstvoto (nosti tel , soprug/sopruha/partner, si n/}erka, si n/}erka na partnerot i tn).

Statusot na l i ceto go i zrazuva odnosot kon ekonomskata akti vnost.

Vi dot na akti vnosti pretstavuva opisno opredel uvawe na nosi tel ot, odnosno na ~lenot na doma}instvoto, dal i rabotata na zemjodel skoto stopanstvo mu pretstavuva: edi nstvena akti vnost, gl avna akti vnost i tn.

Za ~lenovi te na doma}instvoto koi na 01.06.2007 godi na nemaat navr{ eno 10 godi ni vozrast, ne se popol nuvaat podatoci za vi dot na akti vnosti, prete` nata dejnost, brojot na rabotni ~asovi na stopanstvoto, dal i raboti von stopanstvoto i za brojot na rabotni ~asovi von stopanstvoto³⁾.

Pod { kol ska podgotovka⁴⁾ se podrazbi ra vi dot na { kol ata so ~i e zavr{ uvawe l i ceto steknal o najvi sok stepen na obrazovani e.

[kol skata podgotovka se steknuva so zavr{ uvawe na redovna { kol a ili { kol a koja ja zamenuva redovnata { kol a (na pri mer, u-ili { te za obrazovani e na vozrasni), odnosno so pol agawe na i spiti vo redovna { kol a ili so zavr{ uvawe na nekoja programa za skrateno { kol uvawe.

³⁾ FAO Statistical Development Series No 5, Programme for the World Census of Agriculture 2000

⁴⁾ Za ~lenovi te na doma}instvoto koi na 01.06.2007 godi na nemaat navr{ eno 15 godi ni vozrast, ne se popol nuvaat podatoci za { kol skata podgotovka

[kol skata podgotovka treba da e steknata spored zakoni te za obrazovani e vo zemjata (zakoni za osnovno, za sredno i l i za vi soko obrazovani e), i nsti tuci onal i zi rano obrazovani e utvrdeno kako redovno i vonredno obrazovani e so ~i e zavr{ uvawe se i zdava svi detel stvo, di pl oma i l i drug vi d na serti f i kat.

Kursevi te koi ne davaat svi detel stvo za redovna { kol a (na pri mer, kurs za kni govodi tel i , kurs za dakti l ograf i i sl i -no) ne se zemaat predvi d kako odgovori na ova pra{ awe, tuku se dava podatok za najvi sokata zavr{ ena { kol a.

Pod prete` na dejnost se podrazbi ra dejnosta koja se vr{ i na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo vo pogol emi ot del od godi nata, odnosno dejnosta na koja se tro{ i najgol em del od vremeto.

Pod broj na rabotni ~asovi na stopanstvoto se podrazbi ra vkupni ot broj na f akti ~ki odraboteni ~asovi na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na.

Za rabota von i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo se smeta sekoja druga akti vnost koja ~l enot na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo ja vr{ i nadvor od del okrugot na akti vnosti te na stopanstvoto: i zrabetka na suveni ri , smestuvawe na turi sti , obrabotka na drva i dr., zemjodel ska rabota na drug zemjodel ski i mot, kako i rabota vo nezemjodel ski del ovni subjekti i ustanovi .

Dokol ku ~l enot na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo se i zjasni deka raboti na akti vnosti von stopanstvoto, vkupni ot broj na negovi te f akti ~ki odraboteni rabotni ~asovi , za peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na, se evi denti ra kako broj na rabotni ~asovi von stopanstvoto.

41. SEZONSKI ANGA@I RANI LI CA NA STOPANSTVOTO KOI NE SE ^LENOVI NA DOMA] I NSTVOTO/ATA

Kako sezonska rabotna si l a na stopanstvoto se smetaat l i cata koi vo referentni ot peri od od 01.06.2006 godi na do 31.05.2007 godi na povremeno vr{ el e zemjodel ski akti vnosti na stopanstvoto. Se opfaaat l i cata so navr{ eni 10 godi ni vozrast⁵⁾ i pove}e. Peri odot od edna godi na e zemen kako referenten peri od od pri ~i na { to rabotata na stopanstvoto e povremena, vo odredeni vremenski peri odi vo tekot na godi nata (sezonska rabota).

Sezonski anga` i rani te l i ca na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo se rasporeduvaat spored brojot na odraboteni te rabotni ~asovi vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na. Ovi e l i ca ne se ~l enovi na doma}i nstvoto/ata.

42. STEKNATO ZEMJODELSKO ZNAEWE NA NOSI TELOT NA STOPANSTVOTO

Pod steknato zemjodel sko znaewe i i skustvo na nosi tel ot na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo se podrazbi ra steknatoto prakti ~no i skustvo vo tekot na rabotata i l i znaeweto steknato preku u~estva na obuki i semi nari .

43. EVI DENCI JA NA PRI HODI I RASHODI

Pod poi mot evi denci ja se podrazbi ra vodewe na evi denci i , vkl u-uvaj}i go i vodeweto na neformal ni bel ef ki za si te ostvareni pri hodi i napraveni rashodi vo vrska so i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo. Pra{ aweto za evi denci ja se odnesuva na kri ti ~ni ot moment na Popi sot.

Evi denci jata za pri hodi te se odnesuva na pri hodi te koi stopanstvoto gi ostvaruva od proda` bata na zemjodel ski , { umski proi zvodi , ri ba, usl ugi i prerabotki .

Evi denci jata za rashodi te se odnesuva na tro{ oci te na stopanstvoto vo procesot na zemjodel skoto, { umskoto i proi zvodstvoto na ri ba. Toa podrazbi ra tro{ oci za nabavka na gori vo, seme, sadni ci , mehani zaci ja, oprema, jubri va, voda za navodnuvawe i l i za ri bni kot, za{ ti tni sredstva, hrana za ` i votni te, nabavka na ` i v dobi tok i drugo.

44. KORI STEWE NA PERSONALEN KOMPJUTER ZA POTREBI TE NA STOPANSTVOTO

Se opfaaat si te i ndi vi dual ni zemjodel ski stopanstva koi vo kri ti ~ni ot moment na Popi sot kori stat personal en kompjuter za potrebi te na stopanstvoto.

⁵⁾ FAO Statistical Development Series No 5, Programme for the World Census of Agriculture 2000

45. POTRO{ UVA^KA NA ENERGENTI VO STOPANSTVOTO

Pod potro{ uva-ka na energeti kaj i ndi vi dual ni te zemjodelski stopanstva, odnosno vo doma}instvata, se podrazbi ra potro{ uva-kata na energenti za vr{ ewe na dejnosta, odnosno potro{ enoto gori vo vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na za: sopstveni kotlari, transport, zagrevawe na prostori i , razl adni uredi , pogon na ma{ i ni i drugo. Potro{ uva-kata na energenti opfa}a potro{ uva-ka na: jaglen, mazut, te~ni gori va, geotermal na topli na, ogrevno drvo,drvni otpadoci i drug rasti tel en otpad, el ektri~na energija i drugo.

46. DOPOLNI TELNI AKTI VNOSTI NA STOPANSTVOTO

Pod dopolni telni akti vnosti na i ndi vi dual noto zemjodel sko stopanstvo se podrazbi raat akti vnosti te koi se vr{ at vo peri odot od 01.06.2006 do 31.05.2007 godi na i so koi doma}instvoto ostaruva dohod. Ovi e akti vnosti se di rektno vrzani za i motot na doma}instvoto i ne spa|aat vo zemjodelski te akti vnosti .

Kako dopolni telni , prof i tabilni (korisni) dejnosti se podrazbi raat: turi zam i smestuvawe, doma{ ni rakotvorbi , sobi rawe na { umski plodovi , aromati~ni i medici~nski rasteni ja, pe~urki i drugo.